

A NÉP BARÁTJA

(12. Rőpiv.)

BÁTHORY SÁNDORTÓL.

Kedves Polgártársaim!

Képzelné sem lehet oly hazafit, kit e nehéz napokban, melyeket most élünk, ne érdekelne a nemzet sorsa. Ki eddig az olvasásnál többre becsült egy pipadohányt, még az is veszi a Nép barátját, mert jól tudja, hogy az, az ország sorsát híven előadja.

Nézzük tehát legelőször is —

Mit csinálnak követeink az országgyűlésen?

Ki ne emlékeznék kedves olvasóim közül arra a gyönyörű, hazafias érzelemmel mondott beszédre az ország nagy fiának Deák Ferencznek, melyet a közelebbi számban röviden előadtunk? Azok a mi derék követeink most abban munkálkodnak, szeretett atyámfiai, hogy ő felségéhez egy levelet intézzenek, melyben elmondva a haza sérelme, tőlünk erőhatalommal elvett törvényes jogaink követeltetnek vissza, kifejeztetven benne, hogy, míg a haza jogai vissza nem adatnak: koronázásról szó sem lehet.

Most csupán azon tanakodnak képviselőink: vajjon felirat intéztessék-e a császárhoz vagy pedig határozat. A felirat és határozat közti pedig az a különbség kedves atyámfiai, hogy az első szelidebben hangzik valamivel és mintegy kérésleg történik; míg a másokban t. i. a határozatban minden csürés-csavarás nélkül ki lenne mondva hol fáj, és mi az egyedüli orvosság? Ennélfogva, miután még nem tudni, melyik rész

marad többségben, a feliratot, vagy pedig a határozatot pártoló része?: tehát képviselők a gyűlésben véleményüket mondják egyenkint előbb ki szatán komponálják meg azt a levelet; egyéb-iránt mindenik rész egy célra törekszik. Debreczeni követeink közül dicső követünk Tisza Kálmán már kimondá ami a lélkét nyomja s igen szépen kifejtette gyönyörű beszédében, hogy a szoro törvényesség tekintetében a határozatot lehet csak intézni ő felségéhez. Tisza Kálmán előadását pártolák még Váradi Gábor, Kubinyi Ferencz, Ivánka Imre, Terényi Lajos, gróf Csáky Tivadar képviselők és többen, s ha az eddigi gyűlések beszédeiből következtetnünk lehet, alkalmasint — a határozatot fogadják el. Különösen zajostetszést nyert Kubinyi Ferencz beszéde, ki a határozatra vonatkozó előadásán kívül még egyet kívánt főleg figyelembe vétetni. „Nem feledkezhetünk meg — ugymond — azokról sem, kiket a zsarnokság vaskarja utól nem ért is, de vérpadra hurezolt volna, ha kézre keritheti. Érttem külföldön sinlődő honfitársainkat. S minden esetre először is halás köszönet mondandó a szultán török császár ő felségének, ki üldözött hazánkfiainak menedékhelyet adott. (Helyeslés. Éljenzés.) Erdemesnek tartom szavakba foglalni hálaérzel-münket azon szíves fogadtatásért is, melyben tisztelve szeretett hazánkfia Kossuth Lajos (viháros éljenzés) és minden menekült az északamerikai szabad státusokban részesítettet. Örök hálával maradunk lekötelve a dicső Angolország, Helvéczia, Francia- és Olaszország lelkes fiait iránt, kik menekültjeink iránt részvételt visel-tetnek s különösen a francziák dicső császára III.

Napoleon iránt, Napoleon herczeg Viktoria királyné és Viktor Emanuel király iránt kiknek nevei örökre bevésve maradnak a nemzet kebelében. Addig is míg önbajainkkal vagyunk elfoglalva, jelentsük ki ünnepélyesen, miként tisztelven minden nemzetet, rokonérmű nemzetek szabadsága leigázására segédkezet soha nem nyújtunk. — — Végre ne feledkezzünk meg a szabadsági harczban, a dicsőség vérmezején elesett vagy képtelenné vált derék honvédek özvegyeiről s árváiról. Ezekről kötelességünk lesz gondoskodni.

Kubinyi Ferencznek beszédét Ivánka Imre pesti képviselő követé, ki, mint előbbi, szintén Tisza Kálmán képviselőnk indítványát pártolá, ragaszkodván az V. Ferdinánd királyunk által 1848-ban szentesített törvények életbeléptetéséhez. „Az 1848-iki törvényeknek — úgy mond, mártirjai vannak, az 1848-iki törvényeket ezer meg ezer férfi mellével fedezte, — az 1848-iki törvényekért meghalni, ma is dicsőség.” „Ha határoztunkat — folytatá — a ház asztalára tettük, nyugodt lélekkel várom be az időt, mely jöni fog, melynek jönie kell! Naponta szaporodik a vértanúk száma. — Tudjuk mi, kik a határozat mellett vagyunk, mily jellemű hatalommal állunk szemközt, de tudjuk azt is, hogy a nemzet jogait, utódainknak szeplőtlen meghagyni kötelességünk.”

Ily érdekes szónoklatok kerülnek most naponkint elő a nemzeti képviselők hízában s tudván, hogy ez az, mi kedves polgártársaimat leginkább érdekli: minden számban tárgyalni fogom az országgyűlésen történeteket; mert nem magyar, de kőres az, kit most a haza ügye nem érdekel.

Most pedig nem lesz érdektelen, szeretett olvasóim előtt, ha tudatom:

Mi hír hazánk különböző vidékein?

Lugoson május 11-én országos vásár esvén, egy fináncz egy ember: amiért magát megvámoltatni nem engedé kardjával arcba vágott. Azonban a tettest a derék megyei szolgabíró rögtön nyakon csipette s vasra verette a sem mire kellőt, ki a magyar ember vérével oly könnyen gazdálkodott. Most tömlőszben ül a rossz pára a vármegyénél, mely egyhónapi fogságra ítélte el.

Szeged városa a 13-iki és 14-iki közgyű-

lésében elhatározta, hogy az adó erőszakos behajtásának ellen nem áll tetteleg, a károsuló polgárok kárát megtéríti, a kik pedig a törvönnyelen adó behajtásánál a bécsi miniszterium embereinek (értsd az adó exequálókat) segédkezet nyújtanak, hazaárulóknak tekinti.

Közelebb vett tudósítás szerint Asbóth honvédtábornok, ki mintegy párhónappal ezelőtt, rabló módjára elhurczoltatott országunkból, a napokban kiszabadult végkép börtönéből: s reá oly epedve váró kedves családját ismét ölelheti az érdemekben öszült viéz hazafi.

Már most miután beszéltünk az országgyűlésről, s egyéb hazai hírekről: tudjuk meg azt is, mi ujság a külföldön és —

Mi tévőmost Garibaldi?

Hogyhol van Garibaldi voltakéven, azt még a közellévők sem udják mindig egész bizonyossággal, mert a vlágszabadság dicső bajnokának nyughatlan lelke, majd egy, majd más felé szölitja őt, amint a körülmények kívánják; gondolata folyvást az elnyomott népek felszabadításával foglalkozik, mint ez kitűnik egy Genuából írt leveléből, melyet a külföldön tartózkodó lengyel tábornok Mieroslawskyhoz intézett, melyben arra figyelmezteti, hogy: „az elnyomott nemzetiségek felszabadításának ideje közelg, mely órában, még nem mondható meg.” Aztán ajánlja a lengyeleknek, hogy, mint ő tévé saját nemzeténél, gyűjtsenek pénzt egy milliónyi fegyverre.

Angliában több ujság úgy vélekedik, hogy Ausztria Velenczét, csupán csak egyezség ulján oda nem engedi, hanem birkozásra kerül a dolog s azé lesz Velencze aki ellenfelét földre teríti. (Gancsolni is szabad lesz!)

A görögök és bolgárok közt nemrég véres összeütközések történtek, melyeket a törököknek kellett elnyomni.

Viktor Emanuel királyságát még az észak-amerikai államok is elismerték.

Az angol lapok nagyobb része roszalólag nyilatkozik a Kossuth-bankjegyperben hozott ítélet felett. Egyhangulag osztráksággal vádolják az angol alkanczellárt aki nem Kossuth javára ítélte a pert, s mindnyájan reménylik, hogy felebbviteli

törvényszéknél az első ítéletet meg fogják semmisíteni és — Kossuthnak lesz nyert pere.

Napoleon császár nagy ingerültségbe jött, lelke barátjának, gróf Teleky Lászlónak hirtelen kimulta hírére, s azóta, mint az ujságok írják komoly és magába zárkozott. Telekiről, a dicső halott-ról írja legközelebb egyik pesti ujság, hogy a lövésből az tűnik ki, hogy a nagy hazafi, orgyilkosok által öletett meg. Kimutajja azt is, hogy ha a lövést maga tette volna, a ruhán okvetlenül meglátszanának a perzselés nyomai, míg ezt teljességgel észrevenni nem lehet, tehát a lövésnek csálhatlanul távolabbról s más által kelle történni. Ugyanezt bizonyítja a ruháján találtatott néhány vércsepp, mely csak az esetben folytathatott oda, midőn halála után, helyzetén gyilkosa, a grófnak változtatott. Most tehát niucs egyéb hátra, mint az orgyilkosságot kinyomozni, törvényt mondani azon istentelen aláváló gyilkos fejére, ki a nemzet egyik legnagyobb férfinak életét oly szentségtelen kezekkel kioltani merészelle.

Dal.

Ugy szeretem
Ragyogó szép szemedet,
Mint a csillag
Szeretheti az eget;
De még jobban
Szeretlek temagadat:
Mint napot az
Azt környező sugarak.

Azt kérdezi
Az én kedves angyalom:
Mért szeretem
Egyedül őt oly nagyon?
Erre nincs több
Igazságos felelet:
Mennyország is
Csak boldogságot szeret.

Ugy is szeret
Ez a kis lány engemet,
Mint a csillag
Szeretheti az eget;
De még jobban
Az én boldogságomat:
Mint napot az
Azt környező sugarak.

Balogh Péter

— tiszántuli ref. egyházkerület superitendensének —
életrajza.

Nemcsak világrendítő hadvezérek, politikusok s más nagy emberek testeit és életét, hanem az itt, közelünkben élő derék lelki vezérünk életrajzát is közlöm kedves polgártársaimmal; ki akkor kezdette a csatát törvényes jogainkért, mikor nem tudtuk még, hogy állunk s már-már a gondviselés boldogíthatása felett is kételkedni kezdénk... s e lelki csatában nem bukott meg jogunk...

Balogh Péter, született Szalmár megyében Nábrád helységben 1792 év február 12-én, hol jó szülei gondja alatt alsóbb iskoláit végezte. 1818-ik évtől kezdve 3 évig Karczagon volt iskolatantító, ahonnan bár magában leginkább lelkipásztorságra érzett hivatást, Pestre költözött s királyi táblai jegyző lett. Nem találván azonban lelke e pályán meglegedést: visszavágyott ohajtott célja felé és a nagyszalontai egyháznál segédlelkész lett. A köztiszteletet és szeretetet mint mindenütt itt is megnyervén, csakhamar rendes lelkipásztor, az 1832-ik évben pedig esperes lett. Neje korán elhalt, kitől egy fia maradt, — azóta nőtlenül él.

Volt superintendensünk halála után 1855-ben helyettesül Debreczenbe hivatott, s azóta itt él.

Hogy erős oszlopa egyházunknak; közelebb a protestans ügyben is bebizonyította, mert a hatalom dörgő szavát nem félté, hanem a törvénnyel állott és megmaradt.

Ha akkor vezérünk ingadozik, kidől!... ki mondhatná meg: hol állanánk most?...

Ez volt a kezdet. Hova értünk már eddig is! Igen, ott állunk, hogy lételünk nincs kétség alatt, el van ismerve, hogy vagyunk, — szóljon az országgyűlés, és a tettek...

Tiszteljük is mi a jó honfit, és egyházunk bajnokát őt, — ki megtörte a kigyónak fejét... Mindnyájunk ohajtása reá: Isten áldása!

Legújabb hírek.

— E hó 17-én vett telegraphtudósítás szerint Klapka, Kossuth és sok menekült hazánkfi és a lengyel forradalmárok nagy értekezletet tartottak

Turinban. A tanácskozás után Klapka Garibaldihoz utazott Kaprerába, honnan ismét Turinba fog viszatérni.

— A május 22-én tartott pesti országgyűlés alkalmával Németh Albert, Klauzál Gábor, báró Simonyi Lajos, Tréfort Ágoston és Buzna Lajos képviselők tarták szónoklatokat, kik közül Tréfort és Klauzál a felírásra szavaztak.

— Győrtött egy pénzügyhivatalnok ablakait az adózások által sanyargatott nép beverte. Az egészben az a legfurcsább, hogy nem akad üveges az egész városban aki üveget vágjon a betört ablakokba s így a levegő kényére kedvére járhat ki s be a szellős lakásba. — Ki mint vett úgy arat!

— Turinból jelentik, hogy a kamarai ülésben kimondatott, miszerint a velencei lakosságnak az osztrák uralom nem kell.

— Hir szerint Klapka tábornok azért utazott Kaprerában Garibaldihoz, hogy értesítse azt a milanoi magyar bizottmány legujabb határozatait felől s a forradalmi tervzetnek Teleki halála következtébeni történt változásról. Garibaldi különben még folytvást erősen áll a magyaroknak hazájok megszabadítására célzó tervek s e tárgyban tett ígérete mellett; ahonnan némely külföldi lap úgy nyilatkozik, hogy Kossuth és Klapka találkozása folytán Kaprerából történt kirándulás Ausztriára nézve semmi jót sem jelent.

— B. Vay Kancellár közelebb jószágára Golopra utazott néhány napot ott töltendő.

— Esztergomban történt, hogy egy hadnagy vezetése alatt 30 legény vonulván a megyeházához, a főbíró szállására törtek s neje hálószobájában elhelyezkedtek, de a lelkes főbíró határozatlan vonakodott a törvénytelen adó megfizetésétől... Inkább köldülni indulok — szólt — mint a törvény ellen cselekedjem! A tanács értekezletet tartván, elhatározta minden ajtót bepecsételni s a benedekrendiek vendégszeretetét venni igénybe. Épen összegyűlt volt már a tisztség a kiköltözés elintézésére, midőn a katonák rendeletet kaptak a visszahuzódásra és a vitéz hadnagy az egész eljárást félreértésnek nevezte. De az nem félreértés, hogy a polgármester, kikhez 62 katonát szállásoltak — istállójába szorult;

a városkapitány 50 katonát tart; a mérnök Burián, noha bérben lakik, 36-ot. Palóczy menyje kénytelen volt a dulakodók elől vendéglőbe vonulni. Az adót mindazáltal nem fizették meg eddigelőtöbben, mint harminczhaton, nagyobb részt özvegyek s öregurak. Az ország több részéből vettünk hasonló tudósításokat. Mindenüvé kiszállott a fegyveres végrehajtás. Már a fővárosi falakon is ki van függesztve a fenyegető intés: Öröködbe uram pogányok jöttek!

— Mint a Bécsi Ujság írja, a pénzügyok a magyar alkotmányos hatóságoknak ellenök alkalmazott eljárása miatt megszeppenve, kieszközölték, hogy katonai hatóság alá helyezték őket. Ezáltal akarják kikerülni, a mi már egy törvényhatóságban — igen okosan — történt: hogy erőszakoskodásukért büntető kereset alá kerüljenek.

Mulattató.

Néhány évvel ezelőtt egy uraság jött a városba, ki így figyelmezteté kocsisát: „No Miska, vigyázz magadra, sokat ne beszélj, mert elfog a policzáj!

„Hogyhogy! kérdé a kocsis.

„Csakugy, hogyha sokat fecsegsz, hát elfognak s elzárnak.

„Jaj, be ezer szerencse hát, hogy el nem hoztuk a tekintetes asszonyt! felelt az reá.

„Ne sajnáljon kigyelmed ezeknek a rajkóknak egy falatka kis avast és kenyeret adni! — kéregetett a cigány asszony.

„Hiszen egy egész kenyér és öt font szalonna kellene ennyinek!

„Ha maga is átlátja kigyelmed, hogy anny kellene, hát csak bölcs belátására bízom.

Mikor a szivar divatba kezdett jönni, egy falusi ember meg nem állhatta hogy meg ne szólítsa a szivarozó urat. Mely alkalommal mondá:

„Vigyázzon a tekintetes ur, mert a pipaszarába kapott a tűz, megtalálja égetni vele magát!”

Egy fogadóban bizonyos ur hallal jól lakván, így kiáltott: Pinczér! bort, a bal uszni akar.

Egy másik ki marhahust evett, ezt utánozva így kiálta: Pinczér bort! az ökor inni akar!

Ara 6 kr. o. é.

Debreczen 1361. Nyomatott a város könyvnyomdájában.